

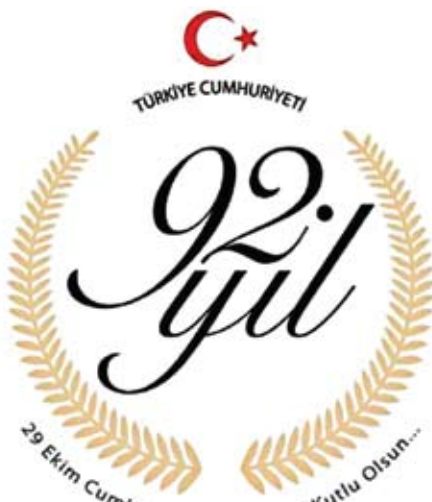
Kasım ayın 7-nä
Kasım yortusu!
Kutlêêrız bütün
cümne insanı!

Türkiye Respublikasının
92-ci yıldönümü bakıldı

Canavar ayın 29-da Kişinevün “Le-oGran” otelindä Moldova Türkiye Büükelçisi sayın Mehmet Selim KARTAL, eşinnän Banu Cankan KARTAL hanum-efendiylän birliktä, Büük Mustafa Kemal ATATÜRKün kurduu Türkiye Respublikasının 92-ci yıldönümünä bir reçeptiä verdilär. **2-ci sayfa**

T.C. Kişinev Büükelçiliin
Türkiye Respublikasının
“29 Ekim Cumhuriyet
Bayramı”nnan kutlaması

Başta Ulu Önder M. Kemal Atatürk olmak üzere 92 yıl önce cumhuriyeti kuranları saygı ve minnetle anıyor, aydınlık ve güzel günler dileklerimizle Cumhuriyet Bayramınızı kutluyoruz.

Saygılarımızla,
T.C. KİŞİNEV BÜYÜKELÇİLİĞİ

İstoriyasını unudan millet er üzündän kayıp olêr

küçüklär da, ihtärlar da, uşaklar da. Güüs-güüsä, göz-gözä durup volontör-larlan koruduk Gagauz Respublikamızı, koruduk Erimiz, Topraamızı, Milletimizi hem Vatanımızı.

Ölä oldu, ani bu 25 yılın içindä may sadä “Ana Sözü” gazetası annattı hem annadêr o uzak olaylar için. Bu işlär unudulmasın deyni, biz durmamayca annattık Sizä aslıyı.

Bilmeeriz neçin, ama 25 yılın içindä Gagauziyada kuvettä bulunannar nedän sä bu konuya girmäa istämeerlär. Şkolalarda uroklara koymaa sakınêrlar. O yalancı istoriklär da, ani yazêrlar devletliimizin istoriyasını ya hiç anmêêrlar bunu, yada üstün-körün bişey uydurup annadêrlar. Bu olêr bekim onun için, ani o istoriklär ozaman korktuydular, da saklandıydılar fişkılkta da şindi susêrlar, bolay o iş çıkmasın üzä.

Nicä da olsa, İSTORİYAYI lââzım bilmäa, zerä istoriyasını unudan millet er üzündän kayıp olêr.

Karar aldık bütün enidän tiparlamaa o istoriyalı gännär için **“Ozaman bizi dizçü koyamadılar”** yazımızı, ani ti-parlandıydı sayfalarımızda 2005-ci yılın Canavar ayın 30-da. **3-cü sayfa**

Artık 25 yıl geçti o kara günnerdän, açan 1990-cı yılın Canavar ayın (oktäbri) 25-dä, bizi, gagauzları, er üzündän yok etmää deyni, üstümüzä yolladılar 30 bindän zeedä volontör.

Bunu yaptılar o yıllarda Kişinev-da kuvettä bulunan naşionalistlär. Da ozaman, Canavar ayın (oktäbri) 25-29 günneri arası, hiç bişeydän korkmayıp, biz omuz-omuza dizildik, büüklär da

Romıniya Prințin Gagauziyaya viziti

Nicä bildirdi Romıniya Karol aylesinin ofițial saytı, Ceviz ayın (sentäbri) 28-29 günnerindä Moldovada ofițial bir vizitlan bulundu Romıniya Prinți Radu. Vizitın birinci günündä buluşmalar oldu Kişinevda, 2-ci günündä sa Gagauziyada.

Prinț Radunun vizitında Canbisinnän Başkannık binsında buluştlar Gagauziya Başkanı İrina VLAH, onun yardımcıları Vadim ÇEBAN hem Olesä TANASOGLU, Gagauziya Halk Topluşu Başı Dimitriy KONSTANTİNOV, onun yardımcıları Aleksandr TARNAVSKIY hem Natalya ŞOŞEVA, Komrat primarı Sergey ANASTASOV hem başkaları. **2-ci sayfa**

Başkan Romıniyada acaba neyi aaradı?

Ceviz ayın (sentäbri) 15-dä Gagauziya Başkanı İrina VLAH kısa hem hızlı bir vizitlan Bukureştä bulundu. Romıniyanın dışışleri ministerliin saytı bildirdi, ani Ceviz ayın (sentäbri) 15-dä saat 15:00 Canabisinnän buluştu Romıniya dışışleri ministrusu Bogdan AURESCU. **2-ci sayfa**

Türkiye yasta. İki bombanın patlaması 102 can aldı

Canavar ayın (oktâbri) 10-da sabaalen saat 10 dolayında Ankaranın “Sihhiye Meydanı”nda demir yolu garasının önündä üç sekund arası iki patlama biri-biri ardı oldu, bildirir Türkiyenin Anadolu Ajansı.

Patlamalar oldu taman ozaman, karşı miting. Mitingi hazırladılar prof-
açan burada lââzımdı başlasın cengâ soyuzlar, onuştan garanın önündä top-

landıydılar devlet zaametçileri hem gençlik kuruluşların azaları.

Büünkü gündä belli oldu, ani bombaların patlamasında 102 insan canını kaybetti, yaralıların sayısı da 400 kişiyi geçti.

Teror saldırılarında raametli olan polişiya, asker hem sıradan insannarın anılması için Türkiyede 3 gün milli yas tutuldu.

Bu kabaatsız kaybelân cannarı Al-laa yaanına kabletsin. Cannarı raametli olsun. Topracıkları ilin olsun. Diri kalan yaralı insannar da alışsın.

Türkiye, biz da redaktıyamız hem insan olarak, bu kahır, sancıları hem acıları sizinnän paylaşêrız. Başın sağolsun.

Foto – aa.com.tr

Gagauziyanın ilerlemesinde regional Soveti kuruldu

Geçennerdä Gagauziyanın ilerlemesinde regional Soveti kuruldu hem Canavar ayın (oktâbri) 16-da o Sovet ilk toplantısını yaptı. Zakona görä Sovetä 8 kişi girdi: 4 devletin erindeki kuvvetlerindän, 4 ta biznes hem cümne kuruluşlarından.

Devlet tarafından Sovetä girdilər: Gagauziyanın Başkanı İrina VLAH (Sovetin predsdateli), Gagauziya İspolkom predsdatelin birinci yardımcısı Vadim ÇEBAN, Beşgöz küüyün primarı Nikolay GOTİŞAN (Sovetin predsdatel yardımcısı) hem Gagauziyanın ekonomika ilerlemesi Upravleniyanın başı Mariya BORDENÜK.

Biznes hem cümne kuruluşlarından Sovetä girdilər: işadamları Ekaterina NOVAÇLI, Nikolay İVANÇOGLU, Mariya AKBAŞ hem “Gagauziya gençlerin regional Sovetin” cümne kuruluşun predsdateli Anatoliy MAVRODİ.

Türkiye Respublikasının 92-ci yıldönümünü bakıldı

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada.

Receptıyayı açarak Büükelçi Mehmet Selim KARTAL romın dilindä konuştu hem, hepsi musaafirlerä danışarak, teklif etti 92 yıl geeri Türkiye Respublikası için savaşan hepsi askerleri hem insannarı susup anmaa. Nedän sora Türkiyenin hem Moldovanın Gimnaları çalındı.

Bundan sora Türkiye Büükelçisi kısa bir nasaatlan, annattı Türkiye-Moldova arasında

dostluk ilişkileri için, unutmayıp anmaa ii laflarlan türk halkın kan kardaşlarını gagauzları da. Sözüni başarak sayın Mehmet Selim KARTAL teklif etti receptıyanın kultura payında insannar seslesinnär bir konfert, angısını gösterdi Türkiye devlet televideniyaasının orkestrası.

Konferttä ara olduynan Türkiye Büükelçisinin eşi Banu Cankan KARTAL danıştı zaldan insannara tekliflän, ani katılsınlar yardım

aktıyasına yardım etmää paraylan kusurlu uşaklara, satın alıp maasuz bu iş için tiparlanan 2016 yıla kalendarı.

Kultura programasını başardı Kişinevdän sport oyun ansamblisi “Kodränka”.

“Luçafar” 3 dildä bir kapak altında

Tipardan çıktı kıyat «ЭМИНЕСКУ: поиск и загадка», angısında 3 dildä (romınca, rusça hem gagauzça) tiparlı büük romın poetın Mihay EMİNSEKUnun en anılmış “Luçafar” (Sabaa Yıldızı) poeması.

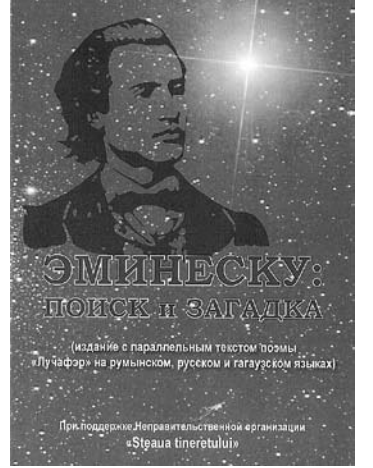
Bundan kaarä okuyucu bulacek burada Mihay EMİNSEKU için pek meraklı publiştika hem aaraştırma yazılarını hem kullanılan kıyatların adlarını da.

Bölä bir ideyâ, ani bir kapak altında 3 dildä tekstları vermää, geldi kıyadı hazırlayana, Moldovanın anılmış publiştına hem politologuna Mihail LUPAŞKUya (o poemanın rusça çevirmesinin avtoru da). Gagauzçaya “Luçafar” (Sabaa Yıldızı) poemasını çevirdi poet Todur ZANET.

Bundan kaarä kıyadın hazırlanmasında pay aldılar yzıcılar Sergey SKRİPNİK hem Petr ÇEBOTAR (gagauz dilindä tekstın redaktoru).

Kıyadın tirajı 500 taanä. Dünneyi o gördü pravitelstvo dışında olan “Steaua tineretului” kuruluşun yardımınan.

Not. Canavar ayın 21-dä kıyadın avtoru Mihail LUPAŞKU, Komrata gelip, bu kıyadın 200 taanesini Gagauziya bibliotekalarına baaşladı.

Başkan Romıniyada acaba neyi aaradı?

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada.

Buluşmadan sora yapılan açıklama da sölendi, ani orada Romıniya hem Gagauziya avtonomiyası arasında işbirliin gelecää incelendi. Urgulandı, ani Romıniya verer 450 bin Euro Gagauziyada pestiğidları yok etmää deyni. Açıklandı, ani Romıniya hazır yardım etmää Moldovanın herbir vatandaşına, bakmadaan onun milletliinä.

Buluşmadan taa derin bir açıklama ne Romıniya ne da Gagauziya tarafı yapmadılar. Başka neyi lafettilär, neyâ geldilər, Allahtan kaarä, birisi bilmeer.

Başkanın ofițial saytında da ne buluşma için, ne da lafedilän konular için bişey yazılmadı hem açıklanmadı.

Romıniya Prințın Gagauziyaya viziti

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada.

Vizit programasında Prinț Radu tanıştı Komrat Devlet Üniversitetinän, Komratta Romıniyanın habercilik Merkezinnän, Komrat muzeyinnän hem ATATÜRK bibliotekasının.

ATATÜRK bibliotekasında Prinț Radu uzun zamana durgundu gazetaların yanında. Başka gazetalara hiç dokunmayıp, Canabisi pek derindän inceledi “Ana Sözü” gazetasını.

Not. Esaba alarak, ani Romıniya Karol aylesinin ofițial saytında bu olay için haberin başlı “Prima vizită regală în Regiunea Autonomă Găgăuzia” (“Gagauziya avtonomiyası bölgesinin ilk Karollük viziti”) annaşılär, ani vizitlar taa da çok olcek.

Ozaman bizi dizçä koyamadılar

1990-cı yılın Canavar ayın (oktäbri) 25-29 günneri arası bizi, gagauzları, savaştılar, dizçä koyup, yok etmää bu er üzündän. Ozaman, Kişinevda kuvettä bulunan naționalistlər gagauz halkının üstünä volontörları yolladılar.

Ofițial neet birdi: Gagauz halkının kurduu Gagauz Respublikasını yok etmää. Ama aslı neet başkaydı: gagauz küülerini yıkıp yakmaa, gagauz halkını da yok etmää bu dünnedän. Herliim ozaman Gagauz Respublikasında yaşayan insannar (*gagauzlar, bulgarlar, moldovannar, ruslar, ukrayinnär, çingenelär h.b.*) birleşmäydilər, kendi vatanını korumaa deyni bire-bir kalkmaydılar, bu iş aslıya çıkaceydı.

Moldova Pravitelstvo-su 1990-cu yılın Canavar ayın (oktäbri) 23-dä kabletti bir Karar, angısına görä iki gündän sora gagauzların üstünä 30 bindän zeedä volontör askeri yollandı. Durum keskin bir kertä geldi.

O volontörların önündä, yol açıp, milițiya maşinaları gidärdilər. Volontörların yanında bizim evlerimizi yıkmaa deyni buldozerlar da vardı.

Gagauzlar bire-bir kalktılar bu kara kuvetä karşı. Ozaman, Gagauziya dışında üürenän hem yaşayan gagauzlar, gagauz gençleri hem studentleri (*kimileri trendä, kimileri maşinalarda, kimileri yayan, kimär kerä avtomatların ateşi altında*) döndülär kendi küülerinä hem kasabalarına, Svleri, Ana Topraa, Dedelerin mezarlarını korumaa deyni.

Dört gün hem gecä, omuz-omuz durup, küülülär hem kasabalılar durgutular üstlerimizä gelän bu çirkin belayı.

Durgudup ta genä kendi hergünkü işlerinä bakmaa başladılar: uşak büütmää, tarla sürmää, üürenmää. Kendi geroyлуу için bişey istämeyip.

E halkımızın inteligenşiyası (*ani deeriz aydın adamnarı*) ozamannar neredäydi bilersiniz mi? Gagauziyanın büünkü “şannı vatandaşları”, Gagauziya için bütün deferamba çalannarın taa çoyu ozamannar kendi deliklerində

Гагоулар бекчинктя бош слайн дурарлар.

(Чекетмес 1-жи сыйфада).

Шиналар боланды о күйлер доору. Биз, фотокорлан С. Воронинин Чок-Мейдана боландым.

Паклашаркан кўаа атеш гөрүк. Ама шүкүр Аллах, о атеш бекчиләр йол бойына йакмыштылар, йакымаа дейин. Бекчиләр биз дургутту. Йокламылар машинаны да плери колвердилар. Кўйү бобр севарында дургутдук. Зүрөдик, ани потра бошуга олмуш, Волонтерлар Абакымаа дурармышлар.

Кўйү о тарафында да, бу тарафында да инсаннар бонн слайн хурадылар. Хекс сарамлар: «Нечин гесер бурый волонтерлар? Ким онлары йолкыды? Биз молдонанларан хер заман достасына йапардык. Йарым да лаф онлара каршы йоту соледиймыз».

Каранык ислай чөктүлдү, ачан гөдиз хабар, ани Комрат Молдова СРР-ын Уёскес Советин Председатели иж йарамжысы И. Хадимка гел миш, бурушмаа дейин. Гагоуз республикасынын Заманы комитетин азаларынын.

Бурушмакта соллар, С. Топла, Заманы комитетин башчыны. Не йапардык? Итемдä ми СА аскерини соксуннар?

геч калды. Бизиний лич бири истийдиз лаф етмää.

В. Заирчик? Онеди кўаа сечин гетти. Йазарын сечин херердä олакмы.

К. Ташамжы: Биз дз-до-лайдан сардылар. Кинма да йаппилеккез ми? Бизä бир шанс херердär ния тарфа да йакмыштылар карар кабул етмää. Буру курултайда айламы карардымыз.

П. Бизджем, райисполкомун башканы йарамжымыс: Бўгүн кўн халкымыз конституция йолуна гөрй гелди. Ким нерди инеи волонтерлар? Уч гўнүк ийкә вермää? Ким онлара «Чорекуха» иердä? Ким топлады долай йаппилекс бу автобуслары?

А. Бизджем, Комрат ажалбасынын йисполкомун башканы: Бурада булунар Москвадан халк депутат Л. А. Горинков. О. боксоти, бу милляр инеи бишай билмеер. П. Бузджанын сорушларына жу апар верер Молдова Правителствосун октябрын 23-дäи Карары, кердäй йазмы: «Халк депутатларын ериндеки Советлерин йисполкомларина, предриятларын хем чорбажылыкларын бинаканына хертүрлү йардым етмää келандиз гелди курулаа отрудлар хем вермää онлара малды хем финансыл йардымы».

ки мораторий курмаа дейин. Бу текифлардäи бу сабаа сессия боландым, бонн са сөзсөйләр, ани сечимдär чекетмиш...

Ф. Манолов: Биз онлардан бириси, ким Молдованын Правителствосунан булушту. Биз истерсиз Молдова кайыа олсун, ани гагоузаларин да летлетдä доорулуу вар. Ким дз-кўлмесин дейин айламы айыртмаа инсаннари. Саварым, ани айламы бурый аскер сокмаа.

Л. Горикова, ССРБ Уёскес Советин Миллетлик Советин азалы, месхетин түрклерин проблемалары чени курулмаа комиссийанын башканы. Пек зор дүшүнмää, ани колай олакжк бу каршы гелди куветлери айыртмаа. Биз гелди бурый ки хексин йаппмаа ким дз-кўлмесин дейин. Херлими гелерсиз карара, ани диалог йаппмаа, бин арам олсун ким, Заманы комитети Молдова ССР-ын Президентинин булуштурмаа.

М. Кендигезан, райисполкомун башканынын йардымжымыс: Молдовин волонтерларын отрудлары правителствосун уурунда курулулар. Мерхес молдонинда лисени сиклх керидиләр, да йапардылар келдин, ани бизиний сөзлешмаа истерлар, кенди

Санки нечин гелмиш бурый молдован аполонтерлары?

мää ССРБ Правителствосу соксун СА аскерини? (Единини калкыды сечини).

Булушмак битти. С. Топла хем К. Ташамжы Чимишлай йоландилар, да геч аямы дэди дилетта дурдулар. Райисполкомун са бундäи бинан бини исвал кенди сечини бекләрди.

О гөдäи, Конгала гилдәркәи, болларда инсаннар дурарды. Биз Кўйүндä дäи, Биз-Алмада

да, Конгала да бекчиләр, дургутул, йоклардылар машинаы. Нолжа уурадым Беш-Алмаа. Хекс сечин битмишти.

Сау бирдä йолжә, Комрата доору, онны БТР гетти. Уй ку нечи лич лаф та йоту. Инсаннар потрели сабааы беклидлар.

Икнйкя гүн хем гежә

Чин сабаалай уурадым К. Ташамжынын кабинетинä. Белидди, ани бугүн гежә бу адым, нхкә дäи бобрлар, убу мамши. Бирадада гелди Заманы комитетин Президиучун азалары да. Бир отурушта сора карардымы, ми саат 14.00 топламаа Заманы комитети. Чимишлайдäи Л. Горикова хем дäи халк депутаты К. Сатановский гетирдиләр хабар, ани Кишиневдä Устолан сессия кенди инеи илерлетти.

Саат 14.00 Заманы комитет топлады. Оралд карардымы ки сөзлешмаа Молдованын Правителствосунан айламы олсун. Бу уура дейин айырмаа доуз кини. Есабо аламы не кувет онлара вермää, не онлар вар нийә оралд кенди үстий асканнар, нейдäи Заманы комитетса үстий аламыннар. Сөзлешмак инеи ер айрымды Бессарабкада, саат 18.00.

Sibirä kaldırılmasını, Rominiyada yaşayan gagauzların 100% asimilätiya yapılmasını, gagauzların üstünä sarfoş volontörların örümesini...

Bilerim çoyu deyecek: Nesoy soy kırımı? Nesoy açlık? Nesoy Sibirä sürümäk? Nesoy asimilätiya?

Onara geeri sorêrim: Kim dirildecek o gagauzları, ani 1946-1947 yılların kışında, zorlan yapılan açlık-tan, öldülär?

Kim dirildecek o gagauzları, ani 1949-da Sibiriya kaldırıldılar da orada kurban oldular?

Rominiyeda “kuzistlerin” tarafından zorlan asimilätiya olan gagauzları kim enidän gagauzlaa çevirecek?

Volontörların tarafından, salt gagauz olduu için, bir kabaatsız öldürülän ŞKEMBECİyi kim dirildecək?..

Bu hem taa çok başka soruşlar kendi cuvaplarını bekleer.

Bu soruşları unudursak, onnara cuvap bulmarsak, te ozaman bizi halizdän dizçä koyaceklar.

Da kalmayacak **NE KÖKÜMÜZ, NE DİLİMİZ, NE MİLLETİMİZ, NE DEVLETİMİZ. BİZ DA KALMAYACEZ.**

Yalvarêrim, çorlan gibi olmaya-lım!!!

*Todur ZANET,
Gagauz milli Gimnasının avtoru,
30.10.2005*

“Çorlan – o bir ot, ani kökündä hem topraa baalı dururkana, üstünä gelän herbir lüzgerü hem boraya dayanêr. Ama kökündän, topraaktan koptuynan, yufka lüzgärdän bilä, bir top gibi, er üzündä yuvarlanêr”.

Kıpçaa “hazlı yardım” maşinası

Germaniyadan “Hilfe fur Koptschak” acızgannık yardımınarı kuruluşun saabisi Edit Katrain DİRİNG baashladı Gagauziyanın Kıpçak küüyün saalık merkezine “hazlı yardım” için maasuz maşına.

Maşınanın baaşlama sırasında küüdä bulundular Gagauziya İspolkomun Predsedatel yardımcısı Olesä

TANASOGLU hem Gagauziya saallı hem soşial korumak Upravleniyanın başı Aleksey ZLATOVÇEN,

Küüyün primarı Oleg GARİZAN urguladı, ani Edit Katrain DİRİNG atrık 10 yıldan zeedä küüyä yardım eder, zerä Canabisi burada tanıştı hem dostlaştı kıpçaklıy kaylan Domnika MANOLOVAylan. Da bu dostluk pek faydalı işlerä getirdi.

“Hilfe fur Koptschak” acızgannık yardımınarı kuruluşu Kıpçak küüyünä başka yardımınar da yapêr. Onnardan birisi – eni soşial Merkezin düzülməsi.

İsläa yılaçladın – üstünä para kablet

Başlayıp 2016-cı yılın Büük ayın (yanvar) 1-dän vraçlar hem medsestralar kabledeceklär zarplataların üstünä para da. O paranın ölçüsü ilgili olacek onunnan, nekadar islää onnar yılaçladılar hastaları.

Bunu, mediklerin “Sănätatea” profsoyuzun istediklerine cuvap verärkana, bildirdi Moldova saalık ministrusu Ruksanda GLAVAN.

“Sănätatea” profsoyuzu sa isteer, ani bişeyä bakmadaan, hepsi vraçların hem medsestraların zarplatası 25% zedelensin.

Ruksanda GLAVAN urguladı: “Bän söz vermeirim, ani zarplatalar 25% zedelenecek. İlkin genç speşialistlər, alle-

lem, 50% taa zeedä kabledeceklär. Kalanı, beki, 10-15% taa zeedä kabledeceklär. Naçalniklerin üüsek zarplatalarına son verilecek. Küsmesinnär, ama Milli strahovaniye kompaniyanın kimi işçileri ayda dokuz bin ley zarplata kableder, şindi taa aaz kabledeceklär”.

“Gagauz Yeri Gökoğuzları Çanakkale’de”

Türkiyenin Yurtdışı Türklər hem Akraba Topluluklar Başkannın (YTB) yardımınan, “Gagauz Yeri Gökoğuzları Çanakkale’de” proektına görä, gagauzlardan 90 kişilik bir grupa insan, üürencilär hem üüredicilär, pravitelstvo dışında olan kuruluşların temsilcileri, artistlär hem popazlar, Canavar ayın (oktäbri) 12-17 günnerindä Türkiyenin Çanakkale hem Edirne kasabalarında bulundu.

Nicä bildirdi Gagauziya tarafından bu proektı hazırlayan gazetacı Alla BÜK, bu grupanın içinä Ukraynadan gagauzlar da alınmış.

YTB bildirdi, ani programaya görä Gagauziyadan insannar gördülär I-ci dünnä cengindä Türkiyenin Çanakkale ensyeşin 100-cü yıldönümünü annatan erlerli hem muzeyleri. Tanıştılar Çanakkale valiliinnän (*gubernatorluunnan*) hem primariyasinnän, seminar yaptılar “18 Mart” Üniversitetin üüredicilerinnän, incazanaat sıralarına katıldılar.

Çanakkaledän sora gagauzlar YTB Trakiya koordinatöründe bulundular da YTBnin yaptıklarinnän hem Tükiye Bursları hakkında bilgi aldılar. Sora da Edirne “Deveci Han” kultura merkezindä incazanaat programasında pay aldılar hem konfert gösterdiler.

Edirne kasabasında gagauzlar katıldılar “Tarihten Günümüze Edirne” konferençiyasına. Tanıştılar yazıcı-

lan Yavuz Bülent BAKİLERlan hem onunnan dialogta bulundular. Taa sora da Edirne Valisi (gubernatoru) Dursun Ali ÇAHİNNän buluştular.

YTB bildirdi, ani Edirne kultura programasına görä, gagauz insanları kasabanın istoriya hem kultura erlerinnän tanıştılar.

Valkaneş TİKAdan mikrosrop hem göz operaşiyaları için aparat

Canavar ayın (oktäbri) 14-dä Gagauziyanın Valkaneş kasabası kendi kurulmasından 303-cü kurban Gününü kutldı.

Kutlama yortusunda TİKA programaların Kişinev kordinatörük Ofisin kordinatörü Canan ALPASLAN, kutlayarak valkaneshileri kasabanın Kurbaninnän, açıkladı, ani Valkaneş rayon bolnişasının göz mikrohirurgiya bölümünä TİKA tarafından son model mikrosrop hem göz operaşiyaları için aparat veriler.

Canan ALPASLAN urguladı, ani “TİKA hem Valkaneş primariyası arasında pek islää dialog hem işbirlii ilişkileri var”. Canabisi açıkladı, ani “TİKA tarafından Valkaneştä yapılan en büük proektların arasında bulunêrlar ihtârlar evin düzülmesi hem rayon bolnişanın birinci katının remoutu.”

TİKA koordinatörü bildirdi, ani 2016-2017 yıllarında da TİKA hem Valkaneş primariyası arasında işbirlii ilerleyecek.

Komrat yollarında Kruça örüyüşü yaptılar

Canavar ayın (oktäbri) 14-dä, Ay-aydın Panayının Örtüleri günü (*Покрова Пресвятой Богородицы*) büük din yortusunda, Komrat sokaklarında Kruça örüyüşü yapıldı.

Sayılêr, ani bu gündä Pokrofa karşı Panayıya öter hem prost eder bizim günahlarımızı.

Örüyüşün başında göturdülär Rusiyanın bitki imperatoru Ayoğlu II-ci Nikolayın ikonasını, klisä bayraklarını hem kruçaları.

Popazlardan kaarä, Kruça örüyüşündä, pay aldılar Komrat primarı hem sıradan insannar.

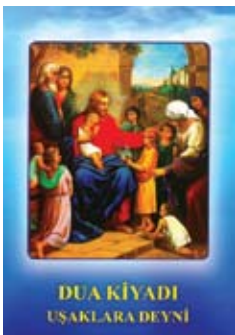
Foto – gagauzmedia.md

DUA KİYADI uşaklara deyni

Canavar ayın (oktäbri) 5-dä Komrat, Gagauziyanın M. Maruneviç adına bilim-araştırma Merkezindä oldu uşaklar için “DUA KİYADI uşaklara deyni” kiyadın ikinci baskısının prezentaşiyası.

Prezentaşiyada, bilim Merkezin işçilerindän kaarä, pay aldılar bibliotekacılar, kultura hem üüredicilik Upravleniyaların zaametçileri, popazlar. Kiyat pek gözäl yapılı hem donaklı. Renklär hem resimnär kiyadın ruhuna uyêr.

Hazırladılar kiyadı iki kardaş: Merkezin işçisi Viktor KOPUŞÇU hem popaz Sergey KOPUŞÇU.

İyelecek malların güvännii çorbacılında seminar

Canavar ayın (oktäbri) 21-23 günnerindä Kişinevda oldu halklararası bir seminar – “Moldova Gıda Güvenliği Yönetimi Eğitimi” (“Moldovada iyelecek malların güvännii çorbacılında üüredicilik”). Bu seminar yapıldı “TİKA Balkannar hem dou Evrupa devletleri iyelecek malların hem yaşamak güvänniindä yardım etmâk programası” çerçevesindä.

TİKAnın programasına görä, seminar Türkiyenin İyelicek mallar, Çiftçilik hem Hayvancılık Ministerliin hem Moldovanın Milli iyelecek malların güvännii Agenstvosunun işbirliinnän yapıldı.

Nicä açıkladı TİKA programaların Kişinev kordinatörük Ofisin kordinatörü Canan ALPASLAN: “Seminara Moldovanın Milli iyelecek malların güvännii Agenstvosunun 50 speşialistı katıldı. Onnara deyni Türkiyedän bilim profesorları hem doktorları lekşiya okudular. Lekşiyalarda, teoriyadan kaarä, praktika uurunda da kurslar verildi: iyelecek malların güvännii hem çorbacılı, süt gigenası, yumurta gigenası, kuş eti gigenası, hayvan eti gigenası, kesim kombinatlarda uygulamalar”.

Seminara katılannara çiftlik çalışmalarında hem iyecek malları büütmesindä Evropa Birliin normaları annadıldı. Bu üüredicilik programasının büüdenne-

rin iç hem dış pazarlarına mal satmaları uurunda yol gösterildi hem bilgi verildi.

Üüredicilik programasının sonunda en başarılı speşialistlara sertifikatlar verildi. Sertifikat vermä sırasında pay aldılar Moldovanın çiftçilik ministerliin hem Moldovanın Milli iyelecek malların güvännii Agenstvosunun öndercileri, Moldovada donör kuruluşların temsilcileri, çiftçilik uurunda bilim doktorları, Moldova

TİKA programaların Kişinev kordinatörük Ofisin zaametçileri h.t.b.

PATRETLERDÄ: Prof. Dr. Tarık Haluk ÇELİK “Evropa Birlii normalarında etkombinatların uygulamaları” lekşiyasını okuyarkana.

Kordinatör Canan ALPASLAN başarılı speşialista sertefikatu verer.

Maasul malların gigenası hem malların dadına bakmak.

Üüredicilerin Gününü zengin kutladılar

Canavar ayın (oktabri) 5-dä dünneydä hem Moldovada üüredicilerin Günü bakıldı. Gagauziyada bu yortuyu pek zengin kutladılar. Komrat kultura Evindä yortulu toplantıya geldilər bütün Gagauziyanın şkolalarından pedagoglar hem Gagauziyanın öndercileri.

Kutlama sözlerinnän üüredicilerä danıştlar Gagauziya Başkanı İrina VLAH, üüredicilik Upravleniyanın başı Sofya TORLAK, Halk Topluşu Başın yardımcıları Aleksandr TARNAVSKIY hem Nataliya ŞOŞEVA, İspolkom predsdatelin yardımcısı Olesä TANASOGLU, Komrat rayonun baş popazı Ay-Boba Pötr KELEŞ.

Yortu baaşıssız olmadı. Baaşışlar verildi 55 üürediciyä: 1-nä – Moldova devletin nagradası, 7-nä – Moldova üüredicilik Ministerliin gramotaları, 8-nä – “Ga-

gauziya şannı üüredicisi” adı, 13-nä – Gagauziya Başkanı hem Halk Topluşunun gramotaları, 26-nä – Gagauziya üüredicilik Upravleniyanın gramotaları.

Büünkü gündä Gagauziya şkolalarında işleer 2365 üüredici, onnarın 132-si “Gagauziya şannı üüredicisi” adını taşıyêrlar.

Kendi paalı üüredicilerini kultura Evin ştenasından kutladılar Gagauziya üürencileri. Yortu başardı büyük bir konçertlän, angısında pay aldı Moldovanın dünneydä en anılmış ansambli – “JOK”.

Not. “Gagauziya şannı üüredicisi” adı verilän üüredicilerin arasında vardı Kıpçak küüyündän biyologiyada üüredici Pötr Afanasiyeviç ÇEBAN da. (Aşaada Canabisi hem onun aylesi için bizim korespondentümüzün yazısını tiparlêêrız).

Onnar üürederlär üürencilerini insan olmaa

Gagauziyanın Kıpçak küüyün “S.İ. Baranovskiy” adına teoretik lişeyindä işleer üüredicilär Domnika Viktorovna hem Pötr Afanasiyeviç ÇEBAN. İkisi da kıpçaklı. Artık 39 yıl, taa 1976-dan beeri, onnar kol-kola ömürdä giderlär, herbir iştä biri-birinä yardımcı hem omuz olêrlar. Bu yolda hem kendi uşaklarına Lüdmilaylan Andreyha hem Elenaylan Olgaya, hem da üürencilerine örnek olarak, bir yaşamanın en büyük temelini – aylä paalılını, örnek gös-

Vatanı sevmäk duygularımızdan utanmamaa, ana dilimizdä lafetmää hem gözäl ana topraamızın – Gagauziyamızın – paasını bilmää.

Pötr Afanasiyeviç sa üürediciliini başladı 1966-cı yılda hep ana küüyündä, ozamankı 24-cü 8-yıllık şkolasında (*büünkü gündä “Boris Yanakoglo” adına teoretik lişeyi*). Artık 46 yıl Canabisi biyologiyayı üüreder. Taa ilk günündän beeri çemrek, çalışkan, predmetini bilän hem işini sevän Pötr Afanasiyeviç beendirdi kendisini insannara, üürencilerine da kendi uroklarına büyük bir sevgi biştirdi. Onun işinä saygı gösterdilär diil sade üürencilärlän üüredicilär, ama uşakların anaları-bobaları da, çorbacılar da, rayon administratıyası da.

1972-ci yılda onu koyêrlar Kıpçaan 2-ci orta şkolasında üüretmäk-terbietmäk hem şkola dışı işlerinde organizator. Canabisi bu uurda işi ölä yola koydu, ani bir yıldan sora ona taa TK VLKSMDan (*Komsomolun Merkez Komitetinden*) Şan Gramotası verildi. Hep ozaman, 1973-tä, ona teklif ederlär gagauziyanın Svetliy küüyünnün sovhoz-tehnikumunda rayon statusunda komsomol komitetin başına geçsin. 1975-ci yılda Pötr Afanasiyeviç ayırêrlar Kıpçaan rayon statusunda en büyük küü komsomol organizatıyasına sekretar da Canabisi 1980-ci yılıdan işleer orada. Bu iştä o

gösterer kendisini talantlı hem başarılı bir lider. Bunu esaba alarak, Taraklı rayonun komunist partiyasının komiteti teklif eder ona olmaa Kıpçaan küü Sovetinin başı.

Pötr Afanasiyeviç eni kuvetlän hem büyük havezlän tutunêr eni iştän. Onun önderciliinnän hem

Sovetin azalarının çalışmasınnan, Kıpçak küü Soveti çıkêr ikinci erä küüyün iileştirmesi için hem plannarın uygulanması için rayon yarışmasında.

Sora Canabisi genä şkolaya döndü da, 1983-cü yıldan büünä kadar, işleer biolog “S.İ. Baranovskiy” adına teoretik lişeyindä. Onun öndercili hem terbiyecili kanadı altından büünkü günädän 6 klas büyük yola çıktı. Bir şüpesiz var nicä demää, ani onnar şkolanın en islää klasları.

Pötr Afanasiyeviç pek beener kendi predmetini. Bu sevgi geçer onun üürencilerine da, angıları havezlän üürenerlär biyologiyayı, pay alêrlar hem kazanêrlar ödülleri türlü konkurslarda hem olimpiadalarda biyologiyada hem ekologiyada: 2013-cü yılda Respublika uurunda ekologiyada olimpiadada “Su hem hava güneş yısıtıcıları” proektı 4-cü şannı eri aldı; “Alternativ energiyanın praktikada kullanmasında” Moldovada 3-cü er kapladı.

Artık altı yıl sıravardır Canabisinin üürencileri erindeki olimpiadalarda hem bilim konferenşiyalarında birinci hem ikinci erleri alêrlar. Bildir onun grupasının “Temiz su – saalumızın ga-

rantiyasıdır” proektı Gagauziyada birinci eri aldı, “Gelecään şkolası – nasıl sän onu görersin” proektı sa ikinci eri kazandı.

Var Pötr Afanasiyeviçin taa bir büyük can işi – 2012-ci yıldan beeri Canabisi Kıpçaan M-Liga “Güneşçik” voluntör klubun nasaatçı ustası. Bu klubun 45 voluntörü, “İilik yap, ödül beklämä” sloganı altında, küüdä herkezinä yardımcı gelêrlär.

Bu gözäl insannar için, Allahtan pedagoglar için sözümü isteirim başarmaa bir urguylan: onnar üürederlär üürencilerini insan olmaa hem Gagauziyamızın paasını bilmää. Kendilerini da başka türlü bu dünnedä görmeêrlär.

Not. Domnika Viktorovnanın hem Pötr Afanasiyeviçin uşakları da anaboba yolundan gittilär. Büyük kızları Lüdmila başardı “İon Kränga” adına devlet universitetin gagauz-romun dili bölümünü. İkinci uşakları Andrey Tiraspol universitetindä fizika hem informatika bölümündä üürendi. Orta kızları Elena üürendi Kişinev devlet universitetinde matematika hem informatika fakultetinde. Küçük kızları Olga bu yıl, Gagauziyanın en islää üürencilerin birindän olup, Gagauziya Başkanın şannı gramotasını kabletti. Şindi Olga Moskvadaki “N. Bauman” adına İnstitutta informatiya tehnologiyaları hem sistemaları bölümündä üürener.

PATRETLERDÄ: Pötr Afanasiyeviçlän Domnika Viktorovna hem onnarın küçük kızları Olga;

Başkandan “Gagauziya şannı üüredicisi” dokumentlerini kablettiktän sora söz;

“S.İ. Baranovskiy” adına teoretik lişeyin kolektivi.

Praskovya BOSTANCI

terip, üürederlär, en islää çalışma hem insannık terbiyetmesini verêrlär.

Domnika Viktorovna başardı Kişinev “İon Kränga” adına devlet universitetin matematika fakultetini. Universitetten sora işledi matematika üüredicisi Taraklı kasbasının 2-ci orta şkolasında, sora da Kıpçak küüyün 2-ci orta şkolasında. 1978-dän beeri çalışmasına eklendi bibliotekacılık ta. Canabisi oldu küüyün 3-cü nomaralı bibliotekanın başı.

Burada, kıyat dünnası zenginliin arasında, Domnika Viktorovna başladı toplamaa halkımızın istoriyası, kultura, sıraları hem adetleri için materialları. Bu materiallar hem bilgilär pek faydalı oldular onun işindä, genä şkolada, açan o başladı Gagauz halkın istoriyası, kultura hem sıraları için urokları vermää.

Şkoladan ayırıldıktan sora da Canabisinin üürencileri büün da aklına getirêrlär o meraklı hem faydalı urokları, o zengin hem derin bilgileri bizim Ana tarafımız için, Vatanımız için. Zerä onnar yardım ederlär unutmamaa istoriyamızı, tanımaa hem korumaa adetlerimizi, üürederlär patriotluk hem

Tatarstana vizit, arhiv kapuları hem Mintemir ŞAYMİEVa pamätnik

Canavar ayın (oktäbri) 21-23 günneri, Gagauziya Başkanı İrina VLAHın önderciliindä, Gagauziyadan bir delegațiya Rusiyanın Tatarstan Respublikasında bulundu.

Vizit zamanında Gagauziyadan delegațiya buluştu Tatarstanın eni prezidentinnan Rustam MİNNİHANOVlan hem eski prezidentinnan Mintemir ŞAYMİEVlan, başka devlet insannarinnan.

Buluşmalarda Gagauziyanın hem Tatarstan Respublikasının arasında alış-veriş, ekonomika, bilim-tehnika hem kultura işbirlii incelendi hem bu uurda 2016-2018 yıllarına ortaklık

neet protokolu imzalandı.

Bundan kaarä İrina VLAH buyur etti Tatarstanın prezidentına Rustam MİNNİHANOVA 2015-ci yılın Kasım ayın 6-7 günnerindä Gagauziyaya bir vizit yapsın.

Tatarstanın eski prezidentinnan Mintemir ŞAYMİEVlan buluşmada annaşıldı, ani Tatarstanda bulunan Valentin MOŞKOVun gagauzları aaraştırması dokumentlerin arhivına kapular açılacak.

Gagauziya Başkanı İrina VLAH açıkladı, ani Gagauziyanın Şan Aleyasında Tatarstanın eski prezidentinnan Mintemir ŞAYMİEVin byustu koyulacak.

İrina VLAHtan kaarä, Gagauziyanın delegațiyasında vardılar rus biznesmeni hem Başkanın dışekonomika soruşlarında danışmanı Yuriy YAKUBOV, Gagauziyanın dış ilişkiler Upravleniyanın başı Vitaliy VLAH hem çiftçilik hem industriya Upravleniyanın başı Sergey BABİY.

Moldova bu yılın içindä genä pravitelstvosuz

Canavar ayın (oktäbri) 29-da Moldova Soñalistlar partiyasının hem Komunistlar partiyasının danışmasına görä, Moldova Parlamenti inceledi soruşu, ani Moldova pravitelstvosuna inananmamazlık votumu koymaa. Sonunda parlament 65 oylan Premyer-ministru Valeriu STRELEŢı pravitelstvoylan bilä iştan aldı.

Çöşmä küüyü lişeyin örtüsü enidän erindä

Biz artık bildirdiydik artık, ani bu yıl Kirez ayın (iyün) 4-dä Çöşmä küüyünä yaamurlan hem toluyulan bilä büyük bir bora urdu. Çöşmä küüyündä büyük zararlar oldu. O zararların arasında lişeyin örtüsünü da bora aldıydı.

Örtünün enidän yapılması için lişeyä kendi yardımını Gagauziya İspolkomu uzattı. İspolkom 300 bin ley verdi. Kalan 600 bin leyi da koydu o firma, angısının beceriksizlii beterinä örtü uçtu.

Canavar ayın (oktäbri) 6-da, örtünün enidän kurulmasından sora, Çöşmä küüyü lişeyi genä açıldı. Bu iş için burayı maasuz geldilər Gagauziya Başkanı İrina VLAH hem Valkaneş rayonun başı Födör TERZİ. Lişeyin ürencileri Canabilerini çiçeklän karşıdılar hem onnarlan barabar şiridi kestilər.

Lişeyin direktoru Evdokiya RİŞELÄN şükür etti hepsinä kim yardımcı oldu bu büyük mecidä hem hepsinä kim, raatsız hem boş ürekli kalmadı da omuzunu koydu bu lâazımın faydalı iş başa çıkarılsın.

Teatrular direktorları Türkmenistanda toplandılar

Canavar ayın (oktäbri) 8-10 günneri arasında Türkmenistanın 2015 yılı “Türk dünnäsi kultura başkasabası” Marı (Merv) kasabasında TÜRKSOY azaları olan devlet teatrular direktorların 4-cü toplantısı geçti. Toplantıda Gagauziyadan “D.Tanasoglu” gagauz teatrusunun direktoru Mihail KONSTANTİNOV da pay aldı.

Toplantının ofițial açılışı Merv oblastın “Kemine” devlet drama teatrusunda oldu. Burada Türkmenistanın artistleri büyük bir konçert hem teatrlu oyunlarını gösterdilər.

Ertesi günkü toplantılarda teatrular direktorları annattılar kendi çalışmaları için hem şükür ettilär TÜRKSOYa o yardımın için, ani teatrulara yapılar. Onnar teklif ettilär, ani teatrular aralarında taa derin hem verimni işbirlikleri kurulsun, ileri dooru da hep tükçe lafedän teatru festivalleri olsun.

Bundan kaarä toplantıda incelendi teatruların repertuarlarının ilgili soruşlar. Teklif edildi, ani repertuarlara taa çok türk dilli dramaturgların pyesaları koyulsun, da bölä siiredicilər kardeş türk milletlerin yaratmalarının tanışsınlar.

Sölendi, ani ileri dooru da TÜRKSOY arka olacak “Dedä Korkut” eposuna görä koyulan pyesaların gösterilmesinä. Bununla ilgili olarak, neettä var, ani gelän yıla hepsi bu pyesaların galasını Azerbaycanda yapmaa.

TÜRKSOY azaları olan devlet teatrular direktorların 4-cü toplantısının kapanış günü Canavar ayın (oktäbri) 10-da Merv oblastın “Kemine” devlet drama teatrusunda oldu.

Ekonomika ministrusu Gagauziyada

Geçennerdä Moldovanın ekonomika ministrusu Stefan BRİDE, yanına Lişenziya palatasının hem enerjiyaeftivnost Agenstvosunun öndercilerini alıp, Gagauziyayı gezdi. Vizit zamanında Kişinevdan delegațiya buluştu Gagauziya öndercilerinnän, tanıştı “Valkaneş” ekonomika serbest zonasının, buluştu investorlarlan.

İki taraflı buluşmalarda Gagauziya hem Moldova ekonomika ministerlii arasında işbirlii noktaları incelendi. Komrat industriya parkın hem “Valkaneş” ekonomika serbest zonasının ilerlemelerinnän ilgili soruşlar bakıldı. Bu çerçevedä Curculeşt derä-deniz portun teklifleri da ortaya koyuldu.

Stefan BRİDE açıkladı, ani “Gagauziyada işleyän ekonomika agentları da lâazım kullansınlar o fondların paralarını, ani Moldovaya veriler. O paraların arasında var Dünnä bankasının 2-ci proektı, angısının büteti 3 milion dolar”.

Gagauziya Başkanı İrina VLAH saurguladı, ani “ekonomika ministersliinnän işbirliindä Gagauziyadan işadamnara da lâazım yol verilsin. Onnar da lâazım pay alasınlar milli hem regional ekonomika politikasının platformaların kurulmasında”. Bundan kaarä Canabisi açıkladı, ani “Gagauziyada ekonomika proektların ilerlemesinde, eni biznesinkubatorların açılmasında, energo-

efektivnost proektların kurulmasında, gençlerin üüredilmesindä hem biznesin ilerledilmesindä Moldova ekonomika ministerlii lâazım taa çok yardımcı olsun”.

Not. 2014-cü yılda “Valkaneş” ekonomika serbest zonasından 282,3 milion leylik satış yapıldı. Bakarak

2013-cü yıla 6,3% zeedelenmük var. Malların 97,6% eksporta gitti.

2015-ci yılın Orak ayın (iyül) 1-ci gününä kadar “Valkaneş” ekonomika serbest zonasında 28 rezident erleşti. Orada 374 kişi işleer. Zonanın kurulmasından beeri burayı 15,6 milion dolarlık invistiğiya yapıldı.

Gagauziya için TRT AVAZ kanalında

Türkiyenin TRT AVAZ kanalında “AY YILDIZIN İZİNDE” programasında efirâ çıktı kolverim “Gagauz Türkleri/Gagauzya/Moldova – Ay Yıldızın İzinde”. Programayı hazırladılar kanalın korespondeti Gamze TOKAN hem video-rejisörü Mehmet TURAN.

Programazi var nicä siiretmää burada: https://www.youtube.com/watch?v=Ejn_98c0Pp8&feature=youtu.be

Unutmak – istoriyamızı bir çukura atmak

Kongaz küüyündä oldu sıradaki mini-futbol turniri, angısı yapılêr raametli kongazlı internâtionalist-askeri Nikolay ÇEBANOVun anmasına, angısı canını kurban koydu Afganistan cengindä.

Bu turnir yapılêr onun için, ani unutmamaa Gagauziyadan o 149 gençecik canı, kim cenk etti o uzak cenktä. Unutmamaa o 13 sevgili oolu, ani o cengä kurban oldular. Unutmamaa onnarı, kim bekim yaralı, ama diri geldi oradan. Zerä unutmak – istoriyamızı bir çukura atmak.

Turnirin başında, primariyanın önündä oldu bir anmak toplantısı, angısında, anarak internâtionalist-askeri Nikolay ÇEBANOVu hem saygı du-

yarak afağan cengin veterannarına, küüyün primarı Mihail ESİR urguladı: “Bän sevinerim ona, ani küüyümüzün afağan cenginin veterannarı teklifinä

görä, yapılacak bir pamätnik bizim küülümüzä Nikolay ÇEBANOVu hem hepsinä kim kayıp oldu o cellatlı yıllarda. Umut ederim, ani ileri dooru hepsi soruşlar masa başında çözülecek hem cenklär olmayacak”.

Anmak sırasında pay aldılar afağan cenginin veterannarı, Moldova Parlamentın deputatı Demyan KARASENİ, Gagauziya Halk Topluşun deputatı İvan FÖDOROV, Gagauziyanın Afganistan cengin veterannar Birliin predsdateli Pötr MAVRODİ, Gagauziyanın gençlik hem sport Upravleniyanın başı Maksim BOLGAR, popazlar, Moldovadan hem Ukraynadan musaafirlär.

Not. *İnternâtionalist-askeri Nikolay ÇEBANOVun adını Kongazda taşıyêr gimnaziya hem küüyün bir sokaa.*

Zulum vakıtlara kurban olan insannara adanan “REKVIEM” kiyadına prezentaşıya oldu

Canavar ayın (oktâbri) 7-dä Komratın Mihail ÇAKİR adına pedagogika kolecinde oldu prezentaşıya Todur ZANETın “Benim bir kabaatsız kırılan GAGAUZ Halkıma REKVIEM” kiyadına.

Prezentaşıyayı hazırladılar kolecin gagauz dilindä üüredicileri Galina Dimitrievna SİRKEİ, Aleksandra Dimitrievna MARİNOVA, Anna Danilovna SUKMAN. Onnara yardımcı oldular kolecin bibliotekacısı Praskovya Dimitrievna KARA, kolecin direktor yardımcısı Elena İvanovna FİLEVA hem kolecin birinci kursun üürencileri.

“REKVIEM” kiyadın prezentaşıyası başladı ştenadan garip bir kemeçä havasınnan (*kemeçedä çaldı kolecin muzıkada üüredicisi Natalya Stepanovna TO-*

MAYLI), nedän sora, üürencilär okudular avtorunun “Aaçlık” peetini hem “REKVIEM” kiyadından kimi sözleri.

Sora kısa bir sözlän zalda bulunan insannara danıştı kolecin direktoru Mariya Dimitrievna TANASOVIÇ. Canabisi urguladı, ani kolecda artık çoktan adet oldu, ki yazıcılar kendi kiyatlarına burada prezentaşıya yapêrlar. Mariya Dimitrievnanın nasatından sora söz verildi “REKVIEM” kiyadın avtoruna.

Todur ZANET açıkladı, ani kolecin üüredicilerinnän barabar karar almışlar bu prezentaşıyayı eni bir biçimdä yapmaa: avtor okusun yaratmasını da ondan sora kiyat için söz söylemää isteyän insannar kendi fikirlerini açıklasınlar. Nedän sora da avtor, bölüm-bölüm okudu “REKVIEM” poemasını.

Bir saat irmi minut may dop-dolu kolecin aktorviy zalında kimsey kıpırdamadı. Hepsı sesleyicilär daldılar o kahırlı hem zulumnu olayların içinä, angıları annadıları poemada. Çoyunun gözleri yaşlan doluydu. Avtor sa durgunmadaan, salt ikidä-birdä kısa remarka yapıp, geçirdi zalda bulunannarı 1941-ci yılın gagauzların Sibirä kaldırılmasından, 1944-cü yılın olayladından, 1946-47 kışı aaçlık genoçidindän, 1949 yılın gagauzların genä Sibirä kaldırılmasından.

Poemanın okuması bittiynän zalda bir çala sus taa uzandı. Sora gagauz dilindä üüredicilär hem kolecin üürencileri, biri-biri ardı söz alıp, açıkladılar kendi duygularını kiyat için, poemada annadılan işlar için hem avtor için. Teklif ettilär, ani bu kiyat mutlaka şkolalarda üürenmâk programasına koyulsun.

Not. *Prezentaşıyanın başından sonuna kadar, zulum vakıtlara kurban olan insannarın canı için, ştenada mum yandı.*

Bu poema – gagauz literaturasının bir paasız şedevrası

Todur ZANETtâ

Lafınız demirdän kaavi,

Dürter sert yufka canı.

Sözlerin ötmesi – o bir can baarması,
Keser, parlêr, almaz gibi.

Galina Sirkeli

Canavar ayın edisindä Komrattaki Ay-Boba Mihail Çakirin adına pedagogika kolecinä geldi saygılı anılmış gagauz şairi Todur Zanet kendi eni “Rekviem” kiyadının prezentaşıyasına. Bu oldu kiyadın ilk prezentaşıyası. Todur Zanetin eni yaratmasını – poemayı «Rekviem» seftä sesledik, hem dâ büyük havezlän... Okudu onu kendisi. Başkası bölä becerikli, duygulu bu yaratmayı, düşünüriz, ani okuyamaceydi.

Derin bir iz braktı hepsimizin canımızda, kim sesledi bu büyük bukavadan Poeti. Şair buldu lâazımını literatura kolaylıklarını, ki o aman günneri gagauzlar için annatmaa.

Büük dikatlan üürencilerimiz sesledilär avtorun okumasını. Zalda esti o lüzgerlär, angıları getirmiştilär gagauzları o çirkin, karannık günnerä. Ko Allaa korusun gençlerimizi o kötülüklerdän, angılarını geçirdilär Sibirä gidennär, aaçlı hem cengi geçirennär.

Bu kiyat yazılı olmuş faktlara görä, geçirän kişilerin annatmalarına görä. T. Zanet açıkladı istoriya oluşlarını, angıları pek önemni hem tragediyalı gagauzların yaşamasında.

Yaratmanın epigrafi “*Yalannan olmaz yaşamaa / Evlat boyları prost etmüz...*”, nicä dâ bütün poema, açık gösterer avtorun patriotik duygularını, büyük hem üüsek neetlerini.

Bu poema – gagauz literaturasının bir paasız şedevrası. “Rekviem” – o bir can baarması, angısınnan Födör İvanoviç isteer, ki bütün dünnä işitsin, ani var ölä bir halk – gagauzlar, angıları çok

zorluk geçirdilär hem çok zeet çektilär 1941-1949-uncu yıllarda: Sibirä ilk kaldırılmasında, titsi aaçlık vakidında, Sibirä ikinci kaldırılmasında.

Avtorun sözü, tekstin okuması, san-sın bir çivi, kakılmış enser gibi, silinmâz nışan kalibimizdä braktı. Büün dâ hep üürencilär büyük duyguylan, yaşlarlan, acıylan gözlerindä getirdilär aklılarına sözleri bu buluşmaktan.

Diil sade poema okundu, ama avtor hep nesä açıklardı ölä, ani herbirini koydu düşünmeyä, da o düşünmeklär büün dâ dürter cannarı. Nasıl da dürtmesin, açan gagauzun – bizim ecelimiz konuda, açan sölenler, ani 1940-ıncı yıllarda gagauzların sayısıydı 350 bin kişi, büünkü gündä sâ 250 bin kişi! Ama olmaydı aaçlık hem türlü başka zulumnuklar gagauzların sayısı bir miliona yakın, bekim dâ, taa zeedä olaceydi.

Bu kiyat yazılı sertçenä, var ne

zaman titsinärdi, tikinnenärdi içimiz, açan işidärdik türlü cansız işleri. Ama üürencilär nışannadılar, ani bu kiyat yardım edecek insannara tutmaa aklılarında o zorlukları, angılarını geçirdi gagauz halkı.

Pek hodullanêrız, ani kiyadın ilk prezentaşıyası geçti bizim kolecimizdä. Büün bizim studentlerimiz hem gagauz dilini hem literaturayı götürän üüredicilerimiz şükür ederlär Todur Zaneti, ani yazmış bölä üüsek uurda derin maanalı bir poema, angısınnan koyêr bir büyük soruş herbir gagauzun önündä: “**Nasıl koruyêrsın Gagauzluu?**” Unutmayın, ani “**bilmeyän kendi istoriyasını – o yok nicä düzsün gelecää**”.

Komrattaki Ay-Boba Mihail Çakirin adına pedagogika kolecin üüredicileri A.D. MARİNOVA, G.D. SİRKEİ, A.D. SUKMAN hem kolecin üürencileri

Resimciykanın yıldönümü sergisi

Canavar ayın (oktâbri) 27-dâ Komrat ATATÜRK bibliotekasında açıldı gagauz resimciykasının Praskovya BEJENARın resim sergisi. Bu sergi adandı bu vergili insanın 45-ci yıldönümünâ.

Praskovya taa çok tabiatı hem çiçekleri resimneer. Ama sergidâ var patretlâr da: kocasınan oolunun hem da resimciykanın avtopatredi. Resimnâr çeşitli tehnikalarda yapılı: yaalı boya, akvarel, pastel, akril.

Serginin açılışında resimciykayı sergiylân hem yıldönümünân kutladılar ATATÜRK bibliotekanın direktoru

Vasilisa TANASOGLU, Gagauziya kultura hem turizma Upravleniyanın başı Vasilisa PETROVIÇ, resimciykanın kocası hem oollu, resimcilik tarlasında çalışan kolegaları, başka insan-nar.

Foto – gagauzinfo.md

Animalist-resimcilerin eni sergisi

Komrat regional Galereyasında animalist-resimcilerin Konstantin KELEŞİN hem Vasiyi MİHAYLOVun eni sergileri açıldı.

Serginin açılış sözlerini, Konstantin KELEŞİN hem Vasiyi MİHAYLOVdan kaarâ, tuttu Galereyanın direktoru Olga UNGURÄNU.

Sora lafettilâr Gagauziya İspolkomu predsedatelin yardımcısı Olesâ TANASOGLU, Gagauziya kultura hem turizma Upravleniyanın başı Vasilisa PETROVIÇ, İspolkom azası Pötr PAŞALI, Komrat primarı Sergey ANASTASOV.

Serginin açılışına katıldılar başka resimcilâr, kultura hem cümne insan-narı, studentlar.

Foto – gagauzmedia.md

Dedâ Korkut hem Türk dünnâsı Kongresi

Canavar ayın (oktâbri) 19-23 günnerindâ Türkiyenin Ege Universitetin Türk dünnâsı araştırma İnstitutu yaptı III-cü Halklararası türk dünnâsı kultura Kongresini. Onun konusu “Dedâ Korkut hem Türk dünnâsı” oldu.

Bu konu ayırıldı o üzerâ, ani 2015-ci yılda tamamlandı 200 yıl nicâ “Dedâ Korkut” kiyadı bulundu hem bilim dünnesine tanıtıldı. “Dedâ Korkut” kiyadı bulundu 1815-ci yılda Germaniyanın Drezden kasabasının bibliotekasında. Taa sora bir ekzemplâr da Vatikanın bibliotekasında üzâ çıktı. Drezdenda bulunan destanda 12 bölüm var, Vatikanın ekzemplarında sa sade altı bölüm korunmuş.

“Dedâ Korkut” kiyadı – bu bir kiyat, angısının sayfalarında toplu hem annadılâr türk boyları hem soyları, Oguz halkın istoriyası, dili, adetleri hem kulturası, literaturası hem incâzanaatı, etnografiyası hem geografiyası, h.t.b.

Kongresin yapılması taa iki yıldönümünâ baalydı: “Ege Universi-

tetin kurulmasının 60-cı yılı” hem “UNESCO kurulmasının 70-ci yılı” yıldönümnerinâ.

“Dedâ Korkut” teması Türk dünnâsında büyük bir meraklık aldı. Bunu göster o, ani Kongrestâ pay aldı 250 kişidân zeedâ bilim, araştırma, kultura hem literatüre insan-narı. Onnarın 204-dü Dedâ Korkutlan ilgili çeşitli temalara bilim dokladları yaptılar.

Gagauziyadan bu kongresâ dokladlan

“Dokuzuncu tümen” gagauz teatru oyununda Dede Korkut” katıldı araştırmacı, poet, yazıcı hem dramaturg, Gagauz Milli Gimnanın avtoru Todur ZANET.

Her gün, bilim toplantılarından sora, katılımcılara deyni kultura programaları oldu, angılarında pay aldılar Türkiye, Azerbaycan, Kazahstan, Kirgiziya, İran, Başkiriya, Hakasiya, Tuva, Başkiriya, Yakutiya artistleri.

Not. Ege Universitetin Türk dünnâsı araştırma İnstitutu III-cü Halklararası türk dünnâsı kultura Kongresini birliktâ yaptı Türkiyenin Atatürk kultura merkezinân, Dil hem istoriya üüsek kurumunnan hem Türk dili kurumunnan. Onnara kendi omuzlarını koydular Yunus Emre İnstitutu, TÜRKSOY, Türkiyenin UNESCO milli komisiyası, Türkiyenin Yurtdışı Türklâr hem Akra-ba Topluluklar Başkannu (YTB), Türk dünnâsı belediyeler (primariyalar) Birlii, TRT AVAZ, Halklararası türk akademiyası.

PATRETTÂ: (oturêrlar soldan) **Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU, Todur ZANET, Doç. Dr. Ahmet Ali AS-LAN.**

Geleneksel türk teatrusu Gagauziyada

Türkiyenin Geleneksel türk teatrusu Canavar ayın (oktâbari) 18-22 günü arasında Gagauziyada gastroli yapıtı. Gastroli zamanı Gagauziyanın 5 erindâ (Komrat, Avdarma, Çadır, Kıpçak, Kongaz) kultura Evlerindâ hem uşak başçalarında “Hayal kafesi” komediya spektaklisi gösterildi.

Bu spektakliylân Geleneksel türk teatrusu verdi kolayını Gagauziya insanları türk dünnâsının teatru kulturasının hem kultura zenginliklerinnân tanışsınar. Çünkü bu spektakli çeşitli halk janraların (muzıka, oyun, giyim,

kukla) kullanılması, büünkü komediyalı olayların ştenadan gösterilmesi.

Geleneksel türk teatrusunun trupasında vardı 20 artist, ama spektakli zamanında onnar, artist erindâ, kullandılar siiredicileri da.

Gagauziya siiredicileri pek büyük meraklıklar hem şenniklân kabletilâr türk artistlerini, zerâ ştenadan söylenân hepsi dialoglar hem replikalar pek islââ annaşıldı.

Geleneksel türk teatrusunun direk-

toru Mahmut KARAKAYA bildirdi, ani teatruya Gagauziyada gastrolinin kolayını verdi TİKA, çünkü bu proekt onun tarafından arka alındı. Canabisi söledi, ani bu proektın geleceâ da var. Çünkü neettâ var 2016-cı yılda Gagauziyadan 10-15 kişi için Türkiyedâ teatru laboratoriya yapmaa. Bu laborotoryada onnari tanıştırmaa, halk kulturasını içine alan, teatru incâzanaatın ilerlemâ tendeniyalarınan.

Not. Hepsi küülerdâ hem kasabalarda, spektaklinin sonunda, teatrunun artistleri zalda bulunan uşakları tatlılıklarla konuklardılar.

“ANA SÖZÜ”Gagauz dilindâ gazeta
Çikêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta “Universul” basım evindâ basilêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 8412.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04

e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com